

PREGLED PODATKOV ZA KRAVE RJAVE PASME S STATUSOM ODBRANE BIKOVSKHE MATERE V LETU 2011

Priprava: Betka Logar, Kmetijski inštitut Slovenije

Vir podatkov: Centralna podatkovna zbirka Govedo, Kmetijski inštitut Slovenije, pregled pripravljen glede na stanje v registru BM dne 17.01.2012

Za leto 2011 je bilo v Sloveniji odbranih 122 bikovskih mater (BM) rjave (RJ) pasme. Na novo je bilo odbranih 38 bikovskih mater, ostale so imele status odbrane BM tudi že v prejšnjem letu. Število BM glede na usmeritev za katero so bile odbrane in število rej z odbranimi bikovskimi materami po zavodih je prikazano v tabeli 1. V tabeli 2 so prikazani očetje, katerih vsaj tri potomke imajo status odbrane bikovske matere v letu 2011. Največ BM je potomk bika POS-a.

Tabela 1: Število bikovski mater (BM) po usmeritvah in skupaj in število rej po zavodih

Zavod	Število BM			Število rej
	ML	ME	Skupaj	
CE	56		56	20
LJ	23	4	27	15
NG	19	7	26	15
NM	13		13	10
Skupaj	111	11	122	60

Zavod - Območni zavod Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije; CE- Zavod Celje, LJ - Zavod Ljubljana, NM - Zavod Novo mesto, NG - Nova Gorica

Tabela 2: Očetje, po katerih so odbrane vsaj tri bikovske matere (BM)

Oče	Število BM
POS	9
PRONTO-ET	6
VOERIS	5
CHAMPI	4
ACE-ET	4
HUCOS	4
EMKOR-ET	4
CAMBLE	4
AMARONE	4
BARAJ	3
ETPAT	3
CHIME-ET	3
OSSIDO	3
MOIADO	3
MASCOT-ET	3

Lastnosti mlečnosti

Pri pregledu lastnosti mlečnosti so podani rezultati za vse odbrane bikovske matere RJ pasme s statusom BM v letu 2011. Ločeno so prikazana povprečja vseh zaključenih standardnih laktacij (tabela 3) in povprečja v prvih standardnih laktacijah (tabela 4).

Tabela 3: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah rjave pasme v letu 2011

Zavod	Usm	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
LJ	ME	4	5784±822	270.0±28.6	4.71±0.47	194.8±19.9	3.38±0.14
NG	ME	7	5490±741	207.7±30.2	3.79±0.32	194.3±29.4	3.54±0.28
Skupaj	ME	11	5597±745	230.4±42.2	4.12±0.59	194.5±25.2	3.48±0.25
CE	ML	56	8113±937	335.9±46.0	4.15±0.38	287.9±27.5	3.56±0.18
LJ	ML	23	8616±1457	340.7±61.9	3.96±0.33	305.2±57.6	3.53±0.15
NG	ML	19	7805±760	310.2±35.1	3.98±0.35	265.8±26.5	3.41±0.15
NM	ML	13	8189±701	349.9±26.5	4.29±0.30	290.8±23.9	3.56±0.16
Skupaj	ML	111	8173±1038	334.2±47.3	4.10±0.37	288.1±37.0	3.53±0.17
Skupaj	Skupaj	122	7941±1255	324.8±55.5	4.10±0.39	279.6±45.0	3.52±0.18

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 4: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave rjave pasme s statusom bikovske matere v letu 2011

Zavod	Usm	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
LJ	ME	4	5577±996	263.8±42.8	4.76±0.48	183.8±23.0	3.32±0.18
NG	ME	7	5311±799	196.1±41.0	3.69±0.51	185.7±31.4	3.50±0.29
Skupaj	ME	11	5407±835	220.7±52.1	4.08±0.72	185.0±27.4	3.43±0.27
CE	ML	56	7225±684	295.4±32.9	4.10±0.39	255.7±22.5	3.54±0.16
LJ	ML	22	7948±1690	313.3±69.6	3.95±0.33	282.0±65.9	3.54±0.14
NG	ML	19	7246±828	287.9±41.9	3.97±0.33	246.8±32.0	3.40±0.18
NM	ML	13	6830±706	291.1±31.3	4.26±0.18	242.2±27.2	3.55±0.15
Skupaj	ML	110	7327±1034	297.2±44.2	4.07±0.36	257.8±38.9	3.52±0.17
Skupaj	Skupaj	121	7152±1156	290.2±49.8	4.07±0.40	251.2±43.3	3.51±0.18

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Plemenske vrednosti

V tabeli 5 so prikazane standardizirane plemenske vrednosti (PV12) za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji. Plemenske vrednosti izhajajo iz zadnjega uradnega nacionalnega obračuna plemenskih vrednosti, ki je bil izveden na Biotehniški fakulteti, Oddeleku za zootehniko. BM odbrane za usmeritev v prirajo mleka za količine prirajenega mleka in beljakovin na večini zavodov v povprečju presegajo PV12 136. To potrjuje, da so bile res odbrane iz med najboljših krav, saj ima le 0,5 % živali za neko lastnost vrednost PV12 večjo od 136.

Tabela 5: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti za lastnosti mlečnosti za krave rjave pasme s statusom bikovske matere v letu 2011

Zavod	Usm	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
LJ	ME	3	108±7	116±14	115±15	107±9	103±10	109±10
NG	ME	6	106±11	106±10	99±7	114±13	120±14	113±13
Skupaj	ME	9	107±10	109±11	105±12	112±12	114±15	112±11
CE	ML	56	136±14	133±13	103±14	140±11	111±13	138±8
LJ	ML	23	140±14	135±16	101±14	141±13	106±9	138±10
NG	ML	19	129±13	126±9	102±10	132±11	107±9	131±10
NM	ML	13	138±15	134±11	103±13	136±11	102±15	136±10
Skupaj	ML	111	136±14	132±13	102±13	138±12	108±12	136±9
Skupaj	Skupaj	120	134±16	130±14	102±13	136±14	109±12	135±11

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Telesne mere

V tabeli 6 so prikazana povprečja telesnih mer za krave rjave pasme s statusom bikovske matere v letu 2011 po zavodih in skupaj. Telesne mere višina vihra (VV), višina križa (VK), dolžina telesa (DT) in obseg prsi (OP) se izmeri ob odbiri BM. Običajno merjenje izvaja strokovni tajnik ali pa selekcionista območnega zavoda.

Tabela 6: Povprečja in standardne deviacije telesnih mer (VV - višina vihra, VK - višina križa, DT - dolžina telesa, OP - obseg prsi) pri bikovskih materah rjave pasme odbranih za leto 2011

Usm	Zavod	N(VV)	VV (cm)	N(VK)	VK (cm)	N(DT)	DT (cm)	N(OP)	OP (cm)
ME	NG	2	138.0±1.4	2	143.0±0.0	2	141.0±1.4	2	192.0±1.4
ME	Skupaj	2	138.0±1.4	2	143.0±0.0	2	141.0±1.4	2	192.0±1.4
ML	CE	12	140.7±2.7	10	143.7±2.1	2	142.5±0.7	11	202.4±4.5
ML	LJ	9	142.0±2.2	6	144.8±3.5	6	143.0±3.8	9	201.0±4.3
ML	NG	12	140.8±2.7	11	145.4±3.6	12	142.0±3.6	12	199.2±6.7
ML	Skupaj	37	140.9±2.5	30	144.2±3.1	20	142.4±3.4	35	201.0±5.4
Skupaj	Skupaj	39	140.8±2.5	32	144.1±3.0	22	142.2±3.3	37	200.5±5.7

N - število BM pri katerih je bila izmerjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Telesne ocene

Povprečne ocene za telesne lastnosti okvir (OK), omišičenost (OM), oblika (OB) in vime (VI) pri odbranih bikovskih materah RJ pasme v letu 2011 v Sloveniji prikazuje tabela 7.

Tabela 7: Povprečja in standardne deviacije telesnih ocen (OK - okvir, OM - omišičenost, OB - oblika, VI - vime) bikovskih mater rjave pasme odbranih za leto 2011

Usmob	Zavod	N(OK)	OK	N(OM)	OM	N(OB)	OB	N(VI)	VI
ME	Skupaj			1	6.0±0.0	1	7.0±0.0	1	6.0±0.0
ME	NG			1	6.0±0.0	1	7.0±0.0	1	6.0±0.0
ML	Skupaj	1	7.0±0.0	18	5.1±0.7	18	6.8±0.6	18	6.6±0.7
ML	LJ			6	5.3±0.5	6	6.7±0.8	6	6.5±0.5
ML	NG	1	7.0±0.0	8	5.0±0.8	8	6.9±0.6	8	6.8±0.9
ML	NM			4	5.0±0.8	4	6.8±0.5	4	6.3±0.5
Skupaj	Skupaj	1	7.0±0.0	19	5.2±0.7	19	6.8±0.6	19	6.5±0.7

N - število BM pri katerih je bila ocenjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah